

Előfizetési árak:

Egész évre . . . 100 Lel
Félévre . . . . 50 .
Negyedévre . . . 25 .
Egyes szám ára 2 L.
Megjelenik minden szombaton.
Kéziratokat nem adunk vissza.
Telefonszám: 35.

DEVA ÉS VIDÉKE

Szerkesztőség:

Regina Maria-u. 12., hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Deva, Regina Maria-u. 12. hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Felelős szerkesztő:
SZÉKELY LAJOS.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

Szerkesztő:
KOVÁCS KÁROLY.

Magyar autonom iskola.

A magyar iskolák ügyében felvett harc a magyarság részéről sikertelenül végződött. A kormány, illetve Angheliescu közoktatásügyi miniszter kitartott merev álláspontja mellett és nem hajlandó a kisebbségi egyezményben lezögegett pontokat respektálni. Nem akarja elismerni az egyházak évszázados iskolafenntartó jogát és azt, hogy az autonómián belül az iskolafenntartás nemcsak szabad, hanem kötelessége is az egyháznak, mivel az egyháznak a vallás terjesztésben az iskola egyik leghatásosabb eszköze.

De nemcsak az egyházak, hanem a Magyar Párt is mindent megtett, ami módjában állott. A kellő jogi alappal felszerelt memorandumok a Magyar Párt részéről is az egyházakéval egy sorsra jutottak. Meghallgatták, de nem ismerték el a bennük felsorolt igazságokat. Sándor József pedig, az erdélyi magyarság bátorszavu és felkészült harcosa, a parlamentben igyekezett a nép képviselői előtt feltárni a magyarság sérelmeit, azonban minden igyekezete hajótörést szenvedett az elfogultság és sovénizmus sziklafalain.

A sajtó pedig minden alkalmat felhasznál arra, hogy az erdélyi magyar közönség óhajait nyilvánosságra hozza az iskolakérdésben. Elmondhatjuk, hogy szinte nem is az egyházak, hanem a magyar kisebbség harcolt és memorandumozott ebben a fontos kérdésben. Az egyházak összeforrtak a néppel, hiszen legfőbb és legszentebb kincsünket bírták és bírnak: iskoláinkat.

S most, hogy az egyházak által megkezdett kulturharc csöddel fenyeget, a Magyar Párt arra gondol, hogy a kisebbségi egyezményben, illetve a békeszerződésben biztosított ama jogát fogja követelni, amely a magyarságnak, mint nyelvi kisebbségnek biztosít iskolákat. Ezek lennének azok az erdélyi autonom iskolák, amelyekről már régebben a kormánnyal megvívott harc előtt is, szó volt, amelyért akkor az akkori Magyar Néppárt sikra szállott. Azt hiszi a Magyar Párt, hogy a kormány sokkal inkább respektálni fogja, mint az egyházak autonómiáját és iskolafenntartó évszázados jogait s így ezáltal a sokat vitatott és zaklatott tárgyalt iskolakérdés végre a megoldás stádiumába fog kerülni.

Kezdeiben sem voltunk és ma sem vagyunk a magyar autonom iskola ellen. De akkor is, abban a nehéz időben is, azt a véleményünket nyilvánítottuk, hogy az egyházi iskolák megvannak, viszont az autonom iskolákat még csak ezután kellene megalkotni, ami tetemes vagyont igényelne. Mindehhez hozzájárul az, hogy az engedélyt a kormány, több mint valószínű, nem adta volna meg, s ha meg is adta volna, egy új és jól működő irányító szervezet kiépítése sok nehézségbe ütközött volna. E nehézségek között első lett volna alkalmas emberek előállítására és azok díjazására. Hiszen látjuk, hogy egyházak is milyen rettenetes nehézségeket kellett, hogy legyőzzenek és

mennyi pénzt emésztett fel az iskolák fenntartása, jóllehet nemcsak az iskolák ügyét intézték azok az emberek, akikre az irányítás és a tanítás bízva volt.

Nem akarjuk a magyarságba vetett hitet megingatni, de abban az időben és részben most is a magyarság gazdasági állapota nem bírta volna el megrázkódtatás nélkül ezt a megterhelést s kérdés lett volna talán az is, hogy nem-e jutott volna csödbe az egész akció?

Az egyházaknak iskoláihoz való törhetetlen ragaszkodásán kívül ezek voltak azok az érvek és indokok, amelyek a magyar autonom iskolák felállítására ellen szóltak. Ezek az okok többek között ma is megvannak s éppen azért nem tartjuk alkalmasnak az időt azok megvalósítására.

Nem pedig azért, mert a kormány tulajdonképpen nem az egyházak, hanem a magyar iskolák ellen folytatott hadjáratot. S ha ebben az esetben nem respektálta a jogokat, úgy valószínű, hogy csak az iskoláknál sem lesz engedékenyebb.

Az az indok pedig, hogy az angol munkáskormány megalakulása és ténykedése befolyással lesz Románia belpolitikájára s a szerződésben lezögegett s a magyarság részére biztosított jogokat inkább respektálni fogja — nem alhat meg azért, mert abban az esetben az évszázados és nem Wilson óia fennálló jogokat még inkább respektálnia kell. A Nepszövetség azokat talán meg jobban kell hogy megvédje, mit az új nemzetközi jogokat.

Nem áll tehát az, hogy a magyarság iskolapolitikája új elhatározások előtt áll. Nem pedig azért, mert a jelenlegi kormánnyal semmiféle más jogi alapon tárgyalni nem lehet, hiszen azok is egészen olyan eredménytelenül végződnek, mint az eddigiek.

Tisztán a kormány politikájától függ, hogy képes-e a magyarság autonom iskolákat felállítani. Mert a magyarság anyagi helyzetének kulcsa az ő kezében van s az autonom iskola ennek az anyagi helyzetnek az eredménye.

Mi azonban még most is azon a véleményen vagyunk, hogy a kaotikus helyzet még nem tisztázódott annyira, hogy az egyik rendszer összeomlása közben a másik rendszert kezdjük építeni. Fordítsuk minden erőnket arra, hogy a felekezeti iskolák létalapját legalább papíron biztosítsuk s csak ha már ezt elértük, kezdjünk egy más alap építéséhez.

A magyarság iskolaügye egészen el lenne veszve, ha az állami és felekezeti magyar iskolák után az autonom magyar iskola állítana fel újabb konkurenciát és okozna újabb zavarokat.

— Igazságügyi reformok. Az igazságügyi miniszter az igazságszolgáltatás kiszélesítését, illetve az igazságszolgáltató fórumok megszaporítását vette tervbe. Így megyénkben a már meglévő járásbíróóságokon kívül, ezután Zánion, Dobrán, Várhelyen és Lupényban is lesz járásbíróóság. A megye lakosságára nézve ez minden tekintetben csak előnyt jelent.

Az erdélyi református egyház rendkívüli közgyűlése.

A történelmi fontosságú gyűlés határozati javaslata.

Az erdélyi református egyházkerület f. hó 11. éntartotta meg rendkívüli közgyűlését, amelyen az iskolakérdésben történelmi jelentőségű határozatot hoztak.

A gyűlés lefolyása a következő volt:

A kongresszus délelőtt tíz órakor nyílt meg. A megnyitást előtt Nagy Károly református püspök imát mondott.

A püspök imájának elhangzása után Bethlen Ödön gróf megnyitotta a közgyűlést. Ismertette a református egyház memorandumát, amelyet az illetékes miniszterhez és a királyhoz is eljuttattak. Köszönetet mondott ezután Petala tábornok hadtestparancsnoknak, aki készséggel hozzájárult, hogy a református egyházkerület megtarthassa rendkívüli közgyűlését. Petala tábornok egyébként a közgyűlésen Handrea Constantin őrnagy a térparancsnok-helyettesével képviseltette magát.

Majd Makkay Sándor dr. egyházkerületi főjegyző olvasta fel a névsort, amely után megállapították, hogy a kerületi közgyűlés tagjai közül kilencvenkilencen jelentek meg.

Bethlen Ödön gróf elnök parentálja el ezután Csizsár Gyula volt kolozsvármegyei főjegyzőt és egyházkerületi főtanácsost, majd sajnálattal állapította meg, hogy Zeyk Dániel főgondnok akadályozva van a közgyűlésen való részvételben.

Péter Károly püspöki titkár olvassa fel ezután a református egyház memorandumát, amely az összes leendő fórumokat megjárta már és sehohsem vezetett sikerre.

Ilyés Gyula, az igazgatótanács tanügyi referense olvasta fel a beterjesztett határozati javaslatot, amely szószerint így hangzik:

„Az egyházkerületi közgyűlés ebben a súlyos, történelmi pillanatban mélységes komolysággal hallgatja az igazgatótanács előterjesztését és Isten és a lelkiismeret előtti súlyos felelősségének tudatában állapítja meg, hogy törvényes jogainak védelmében az összes belföldi fórumokon mindent megtett, hogy a két rendelet megfelelően módosíttassék. Megállapítja továbbá és nagy keserűséggel látja, hogy az egyházkerület vezetőségének sem Őfelségének a király által való kegyes fogadtatása, sem a kormánnyal és a szakminiszterekkel való többszöri tárgyalásai sem tudták meghozni az óhajtott eredményt. Aggódo fájdalommal állapítja meg, hogy bár a főiszteletű püspök és az egyház vezető férfiai áldozatot és fáradságot nem kímélve minden emberileg lehetőleg megtettek, hogy a kormánynál új döntést érthessenek el, a kormány mégsem mutatott kellő megértést egyházunknak több százados nemzetközi szerződéseken és az országos főtörvényekben biztosított autonómiája iránt.

A miniszteri rendelet sérelmes intézkedéseinek törvényes alappal nem bíró voltára részletesen rámutattunk múlt évi 33. és 58. számú jegyzőkönyvi határozatainkban, valamint a ki-

rály Őfelsége elé terjesztett memorandumban. Itt ismételtlen leszögezzük, hogy a közoktatásügyi miniszternek az elemi népiskolákra vonatkozó 100.088 számú, valamint a középiskolákra vonatkozó 100.090—1923. számú rendeletei egyenesen ellentétben állanak nemcsak a ref. egyházi törvényekkel, nemcsak az 1919. dec. 9-én létrejött és Románia képviselője által aláírt és a trianoni békeszerződés tartozéka gyanánt a törvényhozás által is elfogadott párisi egyezményvel, hanem ami a legfőbb, az ezen a területen ma is érvényben levő közoktatásügyi rendeletekkel is.

A királyság szentesített református egyházi törvényei 3. §-a kimondja, hogy „a református egyház alsó-, közép- és felső iskolák, mint a vallás szabad gyakorlásának jogával lényeges kapcsolatban álló intézmények, az egyház önfenntartásának eszközei, mindenestől az egyház testéhez tartoznak és az egyházi hatóságoknak vannak alárendelve”.

Az 1923. évi alkotmány 5. szakasza szerint Románia lakósa faj, nyelv és valláskülönbségre való tekintet nélkül élvezik a tanszabadságot.

Az 1919. decemberében aláírt párisi egyezmény 9. §-a értelmében bármely faj, vallás vagy nyelvközösséghez tartozó román állampolgárok jogilag és ténylegesen ugyanazon elbánás alá esnek, mint más román állampolgárok. Csak a 10. §. köti ki annyit, hogy a román állam a román nyelv tanítását minden tanintézetben kötelezővé teheti.

A fentiek alapján közgyűlésünk a jelzett rendeleteket jogosoknak el nem ismeri, s azoknak rendelkezéseibe bele nem nyugodhat. De miután az egyház a maga isteni rendeltetésénél fogva fizikai ellenállást nem gyakorolhat ott, ahol a joggal és az erkölcsi erővel szemben a hatalom ereje érvényesül, kénytelen meghajolni, s a szenvedés közt békekészségének újabb bizonyítékát adandó, a lehetetlen megkísérlésére is vállalkozik. S midőn az igazgatótanácsot a hivatkozott rendeletek lehető figyelembevételére utasítja, alkalmat kíván a kormánynak adni arra, hogy gyakorlati tapasztalat után maga szerezzen meggyőződést a rendelet céltevesztettségéről és végrehajthatatlanságáról.

Teszi ezt a közgyűlés azért is, mert a legutóbbi tárgyalások folyamán és a megelőző rendelkezésekből, mely szerint az elemi iskolák első és második osztályában a miniszter a román nyelv tanítását felfüggesztette, amit köszönettel vesz tudomásul, azt a reményt meríti, hogy a kormány hajlandó lesz e két rendeletnek az egyházi autonómiával és a pedagógiai és didaktikai elvekkel ellentétben álló részeit módosítani és hatályon kívül helyezni.

A közgyűlés ismét leszögezi, hogy a jelzett rendeleteket törvényen alapulónak el nem ismeri és minden lehető törvényes alkalmat meg fog ragadni, hogy a kormányt jobb és igazságosabb belátásra bírja és hogy fennebb említett jogait érvényesítse, köztük az iskoláknak járó államsegély kiutalását is.

A határozatot hódolattal előterjesztjük Őfelségének is, valamint tudomására hozzuk a kormánynak és közoktatásügyi és kisebbségi minisztereknek is.

A határozati javaslat felolvasását a jelenlevők hangos „ugy van” felkiáltásokkal fogadják.

A javaslat felolvasása után Bernády György szólalt fel még, aki kérte a közgyűlést, hogy fogadja el a javaslatot, s beszédét a következő szavakkal fejezte be:

— Próbáljuk meg a lehetetlent, s tanúsítsuk a jövőben is azt a kulturfölényt, amellyel eddig is rendelkezünk.

Bernády beszéde után a közgyűlés a határozati javaslatot egyhangulag elfogadta.

A közgyűlés Nagy Károly püspök zárószavával és imájával ért véget.

A délután folyamán zárt igazgatótanácsai, belmissziói bizottsági és egyházkerületi nyugdíjintézeti bizottsági ülést tartottak.

A hunyadmegyei vendéglősök ipartársulatának közgyűlése.

A Hunyadmegyei Vendéglősök, Kávésok, Fogadósok, Korcsmárosok és Cukrászok Ipartársulata f. hó 15-én d. u. 3 órakor tartotta a dévai ipartestület székházában rendes közgyűlését, amelyen tagok a vidékről is nagyszámban jelentek meg.

A meghívott hatóságok közül a közgyűlésen Herbay Ágoston, Déva város polgármestere jelent meg, akit a közgyűlés melegen üdvözölt.

Ezután a közgyűlés tárgysorozat került a sor. A zárszámadási bizottság jelentésének felolvasása után a közgyűlés megadta a felmentvényeket. Ezután megejtették a tisztújítást, amelynek során az ipartársulat elnökevé Luca János dévai cukrász választott meg. Alelnök: Doda János és Sellei József Devaról, Horu János Marosillyeről, pénztárnok Breier Emil, főtitkár Schneider Frigyes lett. A társulat jogtanácsosává Dr. Laufer Árpád dévai ügyvédet választották meg. A közgyűlés ezenkívül megválasztotta a választmányi tagokat és zárszámadási bizottságot. Indítványt fogadtak el arra nézve, hogy akció indíttasson az újonnan megalkotandó iparmerési törvényről a már szerzett jogok megvédésére, illetve respektálása céljából és arra nézve, hogy az egyházi szempontok figyelembevétele mellett a nagy- és kisközségekből a korcsmák vásár- és ünnepnapok délutánjain nyitva tarthatók legyenek. Az ezeket tárgyaló és később elkészítendő memorandumokat Hunyadmegye összes képviselői és szenatoraihoz is el fogják juttatni.

A közgyűlés befejezése előtt Herbay Ágoston polgármester megköszönte a személyivel szemben kifejezett meleg üdvözlést és biztositotta a közgyűlést, hogy ő, aki az ipar és kereskedelmet az állami élet legfőbb és legfontosabb szerveinek tekinti, azon lesz, hogy Déván is minél intenzívebben és jobban működhesse és fejlődhesse.

A közgyűlés ezután d. u. 5 órakor ért véget.

Várossá avatták Petrozsényt.

Tatarescu miniszter Petrozsényban.

Még a magyar uralom idejében történtek lépések, hogy Petrozsényt, ezt az ipar és kereskedelmi szempontból fontos gócpontot, a Zsilvögyének szívében a városok sorába emeljék. Ez nemcsak a petrozsényiek, hanem az egész megyének az óhaja volt, aminek megvalósítása azonban eddig különböző akadályozó okok miatt elmaradt.

A liberális kormány a fejlődéssel föltétlenül velejárárt emelkedést most megvalósította, amelyben már tényleg meg is történt Petrozsény várossá avatása.

Múlt pénteken érkezett Tatarescu miniszter Petrozsényba éppen ebből az alkalomból. Az állomáson Petrozsény vezetői s a közelet többi reprezentánsai vártak. Az üdvözlő beszédek elhangzása után a „Petrosani” társulat kaszinójához hajtottak, ahol a miniszter tiszteletére bankettet rendeztek.

Masnap az Apolló nagytermében diszgyűlés volt, amelyen Jacobi főjegyző üdvözölte a minisztert és köszönte meg a miniszternek Petrozsény irányában mutatott jótékony tényke-

déseit, amelyek a községet — most már várost — a fejlődésnek beláthatatlan útjára terelték.

Tatarescu válaszában arra kérte a jelenlevőket, hogy nemzeti különbség nélkül fogjanak hozzá, hogy Románia eme hatalmas ipartelege még szebb és boldogabb virágzásnak induljon. Szólt a tisztviselőkről, akiknek becsületes munkájától az ország boldogulása függ s megemlékezett a kisebbségekről, akik kulturájukkal és áldozatkész munkájukkal részvesznek a haza felépítésében.

A nagy tetszéssel kísért beszéd után a diszgyűlés véget ért.

Mi, Déva város polgárai üdvözlésünket küldjük megyénk új városának és kívánjuk, hogy emelkedése ezután is olyan mérvben menjen végbe, mint eddig, s kívánjuk, hogy polgárai a rajuk szakadó nagy munkákat mindig sikerrel végezzék el.

HIREK.

— Kinevezések. Az igazságügyminiszter *Botez Ioan* a nasszegei járásbírósnaghoz járásbírónak nevezte ki.

A munkaügyi miniszter *Wunder Béla* dévai kerületi főigazgatót a munkaügyi miniszteriumba központi igazgatóvá nevezte ki.

A belügyminiszter *Filimon Aurel* közigazgatási gyakornokot IX.—2. iktetési osztállyal Korosbányára szolgabírónak nevezte ki.

A belügyminiszter *Heutschy Albert* közigazgatási gyakornokot január 1-evel VIII.—1. iktetési osztállyal varmegyei jegyzőnek nevezte ki.

— Áthelyezések. Az igazságügyminiszter *Wagner János*, dévai járásbíró, saját kérésére a dévai törvényszékhez helyezte át.

Az igazságügyminiszter *Popescu János*, dévai törvényszéki bíró, a tordai törvényszékhez helyezte át.

— Megbízás. A dévai járásbírósnaghoz az agrárügyeket *Sourescu* bíró intézte, akinek Aradra történt áthelyezése után ezen ügykörrel *dr. Creciunas Rudolf* dévai tablabíró lett megbízva.

— Lemondás. *Dr. Tulea Jenő* vajdahunyadi ügyvéd, Hunyadvarmegye aliami ügyvédje ezen aliami ügyvédi állását lemondott. Az állás betöltése közelebből meg fog történni.

— Halalozások. Özv. görögnyelvi *Berzenczey István* szül. szemérmomsági Szereday Enze f. hó 11-en életének 72-ik évében, hosszúságú szenvedés után Tusián elhunyt. Temetése f. hó 13-an ment végbe Tusián nagyszámú rokonság és a környék őszime részvételével.

Bekeffy Lászlóné szül. Nagy Erzsike f. hó 12-en életének 24-ik évében Piskin meghalt. Temetése f. hó 13-an ment végbe nagy részvétel mellett.

Dubovszky Palmé szül. Tusa Anna életének 26-ik évében f. hó 13-an Déván meghalt. Temetése f. hó 15-en ment végbe nagy részvétel mellett.

Czirmay Piroska életének 21-ik évében f. hó 14-en Piskin elhunyt. Temetése f. hó 6-an ment végbe nagy részvétel mellett.

— Előkészületek a megyebálra. A megyei tisztviselők által *dr. Dubiesiu György* pretekus vednökege alatt febr. hó 7-en megtartandó megyebálra nagy körültekintéssel folynak az előkészületek. A bál tiszta jövedelme a gör. keleti templom renovalására lesz fordítva. Bérleti díjak: családjegy 100 lei, személyjegy 50 lei, páholy 150 lei. Öltözeti: ternek: frakk, smoking vagy zakett, nők lehetőleg nemzeti viseletben.

— Eljegyzés. *Bács Annuska Vulkán és Negyedy Ferenc* Budapest jegyesek.

— Közgyűlés. A dévai zsidó hitközség f. hó 20-an tartja tisztújító közgyűlést, mivel az egész előjárás és a választmány mandátuma lejárt.

— **A zsilvölgyi bányászok kollektív szerződése.** Mint ismeretes, a zsilvölgyi bányászok és a bányaigazgatóságok között még múlt év novemberében megkezdődött az új kollektív szerződés tárgyalása lancu bányainspektor vezetése mellett. A munkásság és az igazgatóság azonban nem tudtak megegyezni, miért is a közmunkaügyi miniszter döntő bíról dr. Oláriu Virgil, dévai törvényszéki elnököt jelölte ki, aki az összes érdekek figyelembevételével, sok tapintattal és riika tárgyilagossággal tárgyalta a dolgot múlt hó 17-én és 18-án, azonban döntésre még nem került a sor, mivel az elnök különböző kiegészítéseket tartott szükségesnek. F. hó 9-ike óta a tárgyalások újra folynak, lapunk zártakor azonban a döntés még nem történt meg.

— **A dévai Izraelita Nőegylet táncestélye.** A dévai Izraelita Nőegylet február havában műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt fog tartani a városi színházban.

— **Új rend az utlevelek kiállításánál.** Az utleveleket eddig a sziguranca javaslatára alapján a prefektúra állította ki. A közönség érdekében most közöljük, hogy a sziguranca elzútan csak akkor javasolhatják az utlevelek kiállítását hunyadmegyei lakosoknak, ha azok a dévai ügyészségtől bizonyítványt szereznek be bűntelen előéletükről. Ezen bizonyítványt az ügyesség kérésre azonnal kiállítja.

— **Nagyban folynak az előkészületek a dévai reformatus egyház február 2-án megtartandó műsoros estélyére.** Jegyek elővételben Dániel Lajos divatáru üzletében kaphatók.

— **Egészségügyi statisztika.** Hunyadvármegye főorvosi hivatalának értesítése szerint meggyenkben 1923 december hónapban a következő fertőző megbetegedések fordultak elő: Skarlát: Vulkán 5, Lupény 11, Petrosény 1, Petrilla 1, Hercegeny 16, Piski 8, Demso 2, Tompa 2, Csernakeresztúr 1, Bacsi 4, Boica 1, Gyalar 2, Pui 1 eset. Kanyaró: Vulkán 5, Piski 12 eset. Szamárhurut: Vulkán 5 eset. Hasifuszt: Lupény 2, Petrilla 1, Blezsény 9 eset. Vérhas: Petrilla 1, Szászváros 2 eset. Diftiriitis: Lupény 2, Petrilla 1, Szászváros 2 eset. Skarlátból Hercegenyben 6, Lupenyban 2, Piskin 2, Puion 1 eset halálos kimenetelű volt. Blezsényben 3 hasifusztos eset végződött halállal.

— **Ámor mozgó hírei.** Vasárnap, f. hó 20-án délutáni és esti előadásban fenyves programot ad az Ámor mozgó: A világ színpadok legnagyobb szenzácóját, „Sodoma és Gomorha” első részét mutatja be. Pompás kiállítás, gazdag cselekmény, változatos, csodálatos vidékek szemképrázlatos szépsége e filmet a nagyvárosok állandó műsordarabjává tették. A közönség e film nagyszerűségével alig tud betelni. A főszerepet Lucy Doraine játsza. A vasárnapi kiegészítő műsoron Strausznak bájos operettje szerepel a filmszínpadon „A varázs keringő” főszerepben: Várkonyi, Banhidy, Ujvary magyar művészekkel. Kedden, e hó 22-én „Sodoma és Gomorha” második része kerül vetítésre. Csütörtökön, 24-én „A halál babái” című filmszenzáció kerül bemutatásra. Egy fantasztikus történet, mely az élet habonaival szemben, a reális élet szépségeit rajzolja meg. Az Ámor mozgó vezetősége, tekintettel a folyton emelkedő drágaságra, így legutóbb a villanyárak felemelésére, kénytelen helyárait is felemelni és pedig esti előadásokon páholy 100 lei, páholszék 20 lei, I-ső hely 15 lei, II-ik hely 12 lei, karzat 10 lei, délutáni előadásokon: Páholy 75 lei, páholszék 15 lei, I-ső hely 12 lei, II-ik hely 10 lei, karzat 8 lei. Esti előadásokon, vasárnap és ünnepnapokon 6 órai előadásokon is a salon zenekar játszik. Az előadások vasárnap és ünnepnapokon d. u. 3, 6 és este 9 órakor, hétköznapokon pedig d. u. 5 és este fél 9 órakor kezdődnek.

— **Gyorsabb lesz a polgári perek tárgyalása Déván.** A dévai törvényszéknél ezidőszerint még mindig 2 bírói állás van üresedésben. Ezen állások betöltése és a bírónak az agrárreformtól való visszatérése után alapos remény van arra, hogy a polgári perek gyorsabb menetben lesznek letárgyalva.

— **Tűz a csángótelepen.** F. hó 17-én, csütörtökön este fél 8 órakor a dévai csángótelepen tűz ütött ki. A tűz Kásler Ádám csángógazda csűrjét és istállóját hamvasztotta el,

— **Rendelet az engedély nélküli korcsmák ellen.** Az utóbbi időben rendkívül elszaporodtak a kis italmérések. Ezek legtöbbször engedélye egyáltalán nincsen s ha az ellenőrző hatósági közegek kérdik, hogy mi alapján tartanak korcsmát, azt felelik, hogy kérvényük a pénzügyigazgatóságnál van. Ezek inkább eltűrik még a bírságolást is, csak hogy nyíva tarthassanak, mert bíznak az alkohol vonzó hatalmában. Eme engedély nélküli italmérések ellen Hunyadvármegye alispánja most rendeletet adott ki, amelyben utasítja a rendőrségeket és csendőrségeket, hogy az ilyen engedély nélkül nyilvántartott italméréseket azonnal zárassák be és tulajdonosukat súlyosan büntessék meg, mivel egy kocsmát se nyitható ki addig, amíg az engedély nincsen a kezében. Különböző is a hatóság az engedély kiadásánál tekintetbe veszi a lakosság számát és a többi körülményeket is s így nem állhat elő az az eset, hogy valahol a lakosság egy része italmérés híjával marad. A rend let nagyon helyes és üdvös s reméljük, hogy ha hatósággal fog munkálni az alkohol elleni küzdelemben.

— **Gyujtogatás haragból.** Serean Afion fűzesdi lakos 1922 június 29-én felgyújtotta a vele haragban lévő Nica Juon szintén fűzesdi lakos szénáját. Nica a tüzet észrevette és oltására isietett, azonban ebben Serean megakadályozta, sőt egy bunkós bottal ütlegelni kezdte. Az ügyet január 15-én tárgyalta a dévai törvényszék és Sereant gyujtogatásért 2 évi nehéz fogságra, 5 évi politikai jogok megvonására és 1000 lei kártérítés megfizetésére ítélte. Vadlőtt fel bbezett.

— **Különös katonaszabadítás.** Mayer János hátszegi lakos 1922 aprilisában, az akkor megtartott sorozásnál unokaöccsét, Oprutz Iuant megakartá menteni a katonai szolgálatól. Evégből felkereste Barna Emilt ismertető, akit szintén felkért arra, hogy őt az orvosnál pártolja s ő is beszélje rá az orvost. Evégből pénzt is kért tőle. Kapott 2000 leit, amit Mayer János át is adott Acimescu katonarvosnak. A katonarvos azonban nem döntött be a 2000 leinek, hanem a fiút bevette és mindkettőt följelentette. A dévai törvényszék f. hó 15-én tárgyalta az érdekes katonaszabadítást és Mayer Iuant 3 havi fogsággal és 2000 lei pénzbüntetéssel, Barna Emilt pedig 3 havi fogsággal és 5000 lei pénzbüntetéssel sújtotta. Ezen kívül a 2000 leit is elkobozták. Az elítéltek felebbeztek.

— **Szerencsétlenség tolatás közben Marosillyén.** Tragikus szerencsétlenség történt múlt peneken a marosillyei vasúti állomásnál. Délután 4 óra körül több teherkocsit tolatnak. Az egyik vonathoz hozza kellett kapcsolni egy kocsit, amit végre is hajtottak Rusan Stefan fekező kapcsoló össze s még mielőtt a két vagon között kijöhetett volna, a mozdony odaérkezett s a szerencsétlen embert a két kocsi halálra nyomta. A szerencsétlen véget ért Rusan az aradmegyei Komlos községből való s éppen az nap akart elutazni, hogy megházasodjon.

— **A dévai államrendőrség hirdetménye.** Déva város lakosságának ez uton tudomására hozatik, hogy a rekvirálási törvény 71. § értelmében f. hó 20-án kezdetét veszi az állatok, kocsik, kerékpárok stb. összeírásának előkészítő munkája. Ezért minden ló, ökör, kocsi, autómobil, kerékpár és állatszerszámok tulajdonosai kötelesek jan 20 és febr. 10 közti időben reggel 8 óratól 1 óráig a rendőrségnél lelkiismeretesen bejelenteni a birtokukban levő felsorolt dolgokat. Az állatokról a marhaleveleket is hozzák magukkal. Aki a bejelentést elmulasztja, a törvény értelmében szigorúan büntetetik. Köztudomásra hozatik még, hogy ezen munkalat által csak az összeírás hajtatik végre és semmi esetre sem értelmezendő úgy, hogy a bejelentést azonnal rekvirálás követi. Továbbá a tulajdonosok köteleztetnek büntetés terhe alatt, hogy a bejelentett dolgokban beállott változást haladéktalanul jelentésük be a rendőrségnél.

— **A Vasárnapi Ujság terjedelmében és tartalmában lenyeges bővült új számai a közönség körében mindenütt a legteljesebb elismerést szereztek meg ennek a pompásan fejlődő hetilapnak. A legfrissebb szám is méltán rászolgál az elismerésre. Képes cikkeket közöl a Nobel díj ez évi nyerteséről, a magyar háziipari kiállításról és különösen érdekes az állatok életéről és az órák történetéről írott számos képpel**

illusztrált cikk. Az erdélyi művészi életet különösen érdekelni fogják a marosvásárhelyi kollegiumban feltűnt fiatal székely művészek, a hegedik gimnazista Bordi Andrásnak képei. A szövegrészben sok más értékes olvasmány közül Benedek Elek elbeszélését és Franyó Zoltán versét kell különösen kiemelnünk. A feltűnően gazdag Vasárnapi Ujság ára 15 lei. Mutatványszámot díjazatlanul küld a kiadóhivatal.

Laptulajdonos és kiadó: LAUFER VILMOS.

Convocare.

Dni acționari ai societății „RETEZATUL” societate pe acții pentru industria lemnului Hațeg sunt invitați la

III. adunare generală ordinară

care se va ținea în Hațeg, la 29 Ianuarie 1924 a. m. oara 11 în sala ședinței a societății.

Ordinea de zi:

1. Designarea grefierului și alegerea duor acționari pentru autenticarea procesului verbal.
2. Raportul direcțiunii și a comitetului de supraveghere despre anul de gestiune 1923; darea absoluturului.
3. Propunerea direcțiunii și comitetului de supraveghere și decidera referitor la distribuirea profitului net, și decidera despre dotarea fondului de rezervă.
4. Propunerea și decidera remunerației a direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
5. Alegerea, respective întregirea membrilor a direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
6. Urcarea capitalului societar dela lei 500.000 la 5.000.000.
7. Modificarea statutelor societari și schimbarea sediului societății dela Hațeg la Caransebeș.
8. Propuneri însinuate în sensul statutelor a societății conform art. 15.

Directiunea.

Acționari, cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a depune acțiunile lor conform art. 12. din statute până a cel mai târziu în ziua de 21 Ianuarie 1924 la cassa societății.

71-1

Fi. 6—1924.

Publicațiune.

Tribunalul Deva în baza Art. 178 și 179. Cod. Com. în vigoare convocă o

adunare extraordinară

în sala oficială a „Institutului de Economii, Societate pe Acții din Vulcan” pe ziua de 31 Ianuarie 1924 ora 10 a. m. pe lângă observarea dispozițiilor statutelor și cu următorul

program:

1. Pronunțarea unei hotărâri asupra punctului de vedere a direcțiunii în baza cereia prin majorarea acțiunilor eventual prin cedarea unei părți anume de acțiuni față de o alta instituțiune se înființează un raport de drept contractual.
2. Eventuale propuneri în jurul acestui obiect.
3. Desemnarea unei comisii, care va fi chemată a fi pentru ridicarea capitalului fundamental, cât și pentru ducerea la îndeplinire a faptelor în jurul acesteia.

Deva, la 17 Ianuarie 1924.

Dr. Samoil Peter
jude, raportor.

Convocare.

Domnii acționari ai băncii „Banca Economica” s. p. a. din Brad sunt convocați la

XIII. adunare generală ordinară
pe Sâmbătă, 3 ore d. m. la 2 Februarie 1924 în localul institutului cu următoarea

Ordine de zi:

1. Deschiderea și constituirea adunării.
2. Raportul direcțiunii și comitetului de supraveghere și aprobarea bilanțului.
3. Deciderea supra profitului net.
4. Alegerea direcțiunii și a comitetului de supraveghere.
5. Modificarea statutelor.
6. Hotărâre de reciprocitate a bancii economice din Brad, ai Banca comercială și industrială societate anonimă pe acții în Deva,

Brad, la 18 Ianuarie 1924.

8 1-1

DIRECȚIUNEA:

Adolf Lieber membr. dir.	Dr. Wilhelm Böhm membr. dir.	Alexandru Kugel dir. executiv.
Antoni László membr. dir.	Albert Brady președinte.	Izidor Reichenberger membr. dir.

A dévai autonom orth. izr. hitközség elnökségétől.

Szám 1—924.

MEGHIVÓ.

A dévai autonom orthodox izr. hitközség
folyó év január hó 20-án délután 3
órákor a hitközség tanácsstermében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre az összes hitközségi tag
urak ezennel tisztelettel meghívótnak.

TÁRGY:

1. Elnöki bejelentések.
2. Elnök, előjáróság és választmány lemondása.
3. Elnök, előjáróság és választmány megválasztása.
4. Indítványok.

Déva, 1924. év január hó 9-én.

Steiner János,
hitk. titkár.

6 1-1

Blum Zsigmond
hitk. elnök.

Eladó ház

Déván 3 lakással, istállóval, nagy udvar
és kert. — Mindenféle mellékhelyiség.

Kedvező fizetési feltételek.
BEKÖLTÖZHETŐ LAKÁS.

Érdeklődni lehet:

Dr. Meskó ügyvédnél, Déván.

12 1-1

A „METANI” Keramikai Ipar R.-T. MEDIAS

Medgyesi

chamotte kályha és edénygyár

általánosan ismert főző- és használati
edény készítményei, vizes- és boros-
kancsói, csészéi, művészi kivitelű vi-
rágvázái üzletben állandóan gyári
árakon kaphatók.

Az edények tűzállásáért a gyár szavatol!

Özv. Dr. Diósi Sámuelné.

1 3 3

UNITED STATES LINES

NEW-YORK felé

amerikai kormány gőzhajón

BRÉMÁBÓL Southampton át CHERBOURG-ba
GEORGE WASHINGTON

január 28. március 22. április 19.

President Roosevelt február 4. március 8.
President Harding február 11. március 15.
America február 22. március 26.

Indulás Southampton és Cherbourgól egy nappal később.

Southampton-Cherbourgól

LEVIATHAN

április 1. április 22. május 13.

Közelebbi felvilágosítások az alábbi elemeknél.

➔ Kedvező alkalom áruszállításra. ➔

UNITED STATES LINES

Vezérképviselő Románia részére

„MERCUR” Bucarest, Calea Moșilor 51.
Temesvár, Hunyady-utca 8.
Czernovitz, Lillen gasse 15.

213 17—

Eladó ház

továbbá 1 villanymotor 4 HP, 1 gyalu-
gép, gyalupadok és szerszámok, tölgyfa-
deszkák, kész bútorok mérsékelt árban.

Loboncz P. asztalos Déva, Str. M. Viteazul 7.

11 1 3

Zongora vagy pianinó

megvételre kerestetik. 11. Cim a kiadóban.

Villanyerőre berendezett gőzmosoda

vasaló, fényező és eladó. Cim a kiadóni-
egyéb gépekkel vatalban. 11-

Pianino zongora és egy luxuskocsi

kitünő állapotban, alkalmi áron 10

sürgősen eladó.

Cim: Otilia Popescu, Str. Șaguna 10. Orăștie

304 4-52

BYRON LINE LONDON.

Lloyd 2202

M. EMBIRICOS & Co.

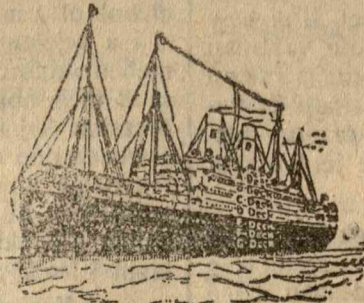
București, Strada Paris No. 1.

CONSTANZA direkt NEW-YORK!

a legnagyobb tengerentuli luxusgőzöskkel, amelyek Constanza kikötőből
indulnak Konstantinápoly, Pireu és Palermo érintésével direkt Newyorkba.

Átszállás és
vesztégyár
nélkül!

Az utazás
tartama 16 nap,
tengerentuli
luxusgőzöskkel!

Az utazás vonalainkon a legelőnyösebb, 50%-kal olcsóbb és leiben fizetendő!

Összes előirt okmányokat az utlevéllel és négy aláírt fényképpel beküldve, a regisztrálást és az amerikai vízum megszerzését még most elvállaljuk. Minden érdeklődő saját jól felfogott érdekében cselekszik tehát, ha bizalommal fordul központi irodánkhoz, ahol bármily információt szívesen adunk.

➔ M. Embiricos & Co. București, Strada Paris No. 1. ➔

Constantinople

25.000 tonnás

„Byron”

22.000 tonnás

Themistocles

18.000 tonnás